

ליקוטים וסיפורים נפלאים - ויקהל פקודי

"ויקהל משה" (לה, א)

מובא בליקוט שמעוני פרשת ויקהל רמז תח: "ויקהל משה רבותינו בעלי אגדה אומרים מתחילת התורה ועד סופה אין בה פרשה שנאמר בראשה ויקהל אלא זאת בלבד. אמר הקב"ה עשה לך קהילות גדולות ודרש לפניהם ברבים הלכות שבת כדי שילמדו ממך דורות הבאים להקהיל קהילות בכל שבת ושבת ולכנס בבתי מדרשות ללמד ולהורות לישראל דברי תורה, איסור והיתר, כדי שיהא שמי הגדול מתקלס בין בני".

ה"חתם סופר" מביא את דברי המדרש (משלי י) שבשעה שהחכם יושב ודורש והעם שומעים מוחל הקב"ה עוונותיהם של ישראל. ומדקדק ה"חתם סופר" כיצד יתכן שמחמת מצוה כה קלה של שמיעת דרשה בבית הכנסת

מוחל הקב"ה על כל עוונותיהם של ישראל?! עוד דקדק ה"חתם סופר" בלשון המדרש 'והעם שומעים' וכי יתכן שהחכם ידרוש והעם לא שמעו?

ובאר, כי למדנו (ברכות יב, ב) אמר רבה בר חנינא סבא משמיה דרב כל העושה דבר עבירה ומתבייש בו מוחלין לו על כל עונותיו, העובר עבירה ומתבייש בה, אין הכוונה שאדם אחר מביישו אלא שהוא מתבייש בינו לבין עצמו לאמר מה עשיתי כי פעלתי און, בשעה שחכם דורש ומזכיר כמה עניני מוסר ודינים ועניינים ברבים וכל אחד השומע ויודע בעצמו שנכשל בדבר זה אעפ"י שהחכם לא כיוון עליו ח"ו ולא

ידע כלל מזה, בכל זאת הרי הוא מתבייש בינו לבין עצמו, וא"ר יוחנן משום רבי יוסי טובה מרדות אחת בלבו של אדם יותר מכמה מלקיות (ברכות ז, א) ולכן הקב"ה מוחל עונותיו בשמיעה בעלמא בלי שום מעשה בפועל.

כאשר פשוטי העם מתאספים לדרשה בשעה פלונית שבה ידרוש חכם פלוני בהלכה ובאגדה, והם באים לשמוע דברי האגדה, אכן גם ישמעו קצת דברי הלכה... ועל כך שהם יושבים ושומעים בסבלנות את דברי החכם למרות חוסר הבנתם בהם ודאי מגיעה להם מחילת עוונות.

מוסיף על כך ה'תפוחי חיים': 'ויקהל' הם ראשי תיבות - 'וביום השביעי יהיה לכם קדש' מדוע? מפני שעל ידי ה'ויקהל' - על ידי שבאים אנשים לשמוע את הדרשה 'יהיה לכם קדש' - על ידי כך הופכת השבת ל'קדש'.

"ויקהל משה את כל עדת בני ישראל ויאמר אליהם אלה הדברים אשר צוה ה' לעשות אותם ששת ימים תעשה מלאכה וביום השביעי יהיה לכם קודש שבת שבתון לה" (לה, א-ב)

רבינו האור החיים הקדוש מעלה מספר שאלות בפסוקים אלו: המילים 'אלה הדברים' לכאורה מיותרים? איך יתכן לומר 'לעשות אותם', הרי מדובר כאן על שמירת שבת, שהמצווה היא על אי עשיה, שלא לעשות מלאכה בשבת? הרי כבר נצטוו על שמירת השבת כמה פעמים בפרשיות

הקודמות, ומדוע מוסיף ומצווה להם על שמירת השבת, והאם ואיזה שייכות יש לזה לציווי מלאכת המשכן?

ומיישב באופן נפלא, מכיוון שעם ישראל חטאו בעוון העגל החמור, וכפי שאמרו חכמינו ששקולה עבודה זרה כנגד כל התורה, והרי נחשב להם כאילו עברו ופגמו בכל מצוות התורה, והם צריכים תיקון לנפשם, ובפרט כעת שבאים לבנות משכן להשראת השכינה, עליהם לתקן ולטהר נפשם.

אולם דבר זה 'רחוק מגדר ההשגה' לתקן ולשמור את כל התורה, לכן צוה ה' כאן על שמירת שבת, ובזה יתקנו הפגם שפגמו בכל התורה,

היות ששבת שקולה כנגד כל התורה כולה, כמו שמובא בירושלמי (נדרים ג) אמר ר' אלעזר בי ר' אבינה... להודיעך שהיא שקולה כנגד כל מצוותיה.

ומציין רבינו הקדוש את דברי הגמרא (שבת קיח) 'כל המשמר את השבת, אפילו עובד עבודה זרה כדור אנוש, מוחלין לו', ודורשים מן הפסוק 'כל שומר שבת מחללו', ואת המילה 'מחללו' מפרשים כאילו כתוב 'מחול - לו'.

לפי זה מפרש הפלא ופלא, שהמילים 'אלה הדברים אשר צוה ה' לעשות אותם' אינם מתייחסים למצוות שמירת שבת הנאמרת בהמשך, אלא זה מתייחס לעוון העגל הנאמר בפרשה הקודמת.

וכך מתפרש הפסוק: 'אלה הדברים אשר צוה ה' כל מצוות התורה, שהם עברו עליהם על ידי מעשה העגל, 'לעשות אתם' אם תרצה לתקן ולכפר עליהם, (כי המילה 'לעשות')

**"כָּשֶׁם שְׁצַרְיָה אָדָם לְהֶאֱמִין בְּהִשָּׁם יִתְבָּרַךְ,
כֶּךָ צַרְיָה אַחַר כֶּךָ לְהֶאֱמִין בְּעַצְמוֹ"
(צִדְקַת הַצַּדִּיק קנ"ד)**

נְיִיחַ וְאַתָּה פּוֹגֵשׁ אֶת חֲבֵרְךָ הַטּוֹב בְּרָחוּב,
וְהוּא הוֹלֵךְ בְּפִסְיֵעות אֲטִיּוֹת, פָּנָיו מְכַרְכְּמוֹת
וְעַצּוֹבוֹת, כְּתַפְּיו שְׁמוּטוֹת, וְאִי אֶפְשָׁר שְׁלֹא
לְרֹאוֹת אֶת הַמְצוּקָה זֹעַקֶת מִפְּנֵיו...
מָה תֹאמַר לוֹ? כִּיצַד תִּתְיַחַס אֵלָיו?
אִם אַתָּה אָדָם מִן הַשׁוֹרְהָ, זֹו בְּכָלֵל לֹא
שְׁאַלְהָ! אַתָּה תִגְשׁ אֵלָיו, תִּטְפַּח עַל שְׁכֵמוֹ
בְּעֵלְיוֹת וְתַבִּיעַ לוֹ אֶת אֶהֱבָתְךָ...
יִתְכֵן שָׂרָק תִּצְעַק לוֹ - תִּתְחַזַּק אַחִי!.....

**לעי"נ הרה"צ
ר' פנחס בן ר' בנימין ביווש
רוזנבוים זצוק"ל - כ"ו בניסן**

ליקוטים וסיפורים נפלאים - ויקהל פקודי

וזה לא יוכל האדם לעשות בלי לדעת היטיב את ההלכות, לכן דקדקו חכמים ואמרו 'כהלכתו'.
ועוד, שצריך לעשות גדרים וסייגים שלא יבואו לידי חילול שבת, ובלי זה לא יוכל האדם להגיע לשלימות שמירת שבת, וכל זה נכלל במצוות 'ושמרו בני ישראל את השבת', וזהו 'כהלכתו'.

"ששת ימים תעשה מלאכה ויום השביעי יהיה לכם" (לה, ב)

בעת העלייה הגדולה לארץ בתקופת הכרזת המדינה כאשר תנופת בניית מקומות יישוב חדשים הייתה בעיצומה בנה קבלן שומר מצוות שכונה בעיר חדשה כאשר את השכונה הסמוכה בנתה חברת סולל בונה.

העלות הכספית הגבוהה ביותר בענף הבניה הייתה אז רכישת המלט כי הוצרכו לקנותו ולהביאו מחוץ לארץ תמורת הון רב. הקבלן הזמין כמות גדולה של מלט וההזמנה הגיעה ביום שישי אחד שבתחילת הקיץ בחביות מגולות. והנה אחרי הצהרים של אותו יום שישי כשכל המלט היה מונח באתר הבניה והפועלים כבר חזרו לעיר מגוריהם יפו נתקדרו השמים בעבים ובכל רגע היה עלול לירד גשם זלעפות. הופיעו הפועלים בבית הקבלן בבהלה והזהירוהו אודות כמות המלט הגדולה הנמצאת בחביות מגולות באתר הבניה ואם ירד גשם והמלט יירטב הוא יתקלקל לגמרי וההפסד הכספי יהיה אדיר. אין ברירה אחרת הם אמרו אלא שהם ייסעו לשם עם עגלות טעונות קרשים כדי לכסות את החביות היטב. אולם בדיקה מהירה של הזמן שנותר עד שבת העלתה כי פועליו עתידים בנסיעה זו לחלל את השבת עבורו.

הוא היה איש ירא אלוקים וענה להם בנחרצות: "אני אינני מוכר את השבת תמורת כל הון שבעולם! וכן אני מזהיר ששום יהודי לא יחלל את השבת עבורי גם לא בכדי להציל את כל רכושי שעלול לרדת לטמיון".

ואמנם בליל שבת ירדו גשמים עזים בארץ כך שהדבר היה ברור שכל הרכוש הגדול נאבד ונפסד. אולם יהודי יקרא זה ערך את שולחן השבת שלו

מתפרש מלשון תיקון כמו שנאמר 'ועשתה את ציפורניה', 'ששת ימים תעשה מלאכה וביום השביעי יהיה לכם קדש' כי שקולה השבת כנגד כל התורה, ומידה כנגד מידה שעבדו עבודה זרה ששקולה כנגד כל התורה, ישמרו שבת שהיא שקולה כנגד כל התורה, ויהיה להם כפרה ותיקון.

ובפרשת יתרו מפרש רבינו הקדוש את הפסוק (שמות כ, ט) 'יום השביעי שבת לה' אלוקיך' שעל ידי שמירת השבת, האדם חוזר להיות תחת אלוקותו של השם יתברך, שגם אם עבד עבודה זרה, אם שומר את השבת, נמחל לו מה שקיבל על עצמו אלהות אחרת, ומעתה הוא רצוי לאלוקיו.

"ויקהל משה את כל עדת בני ישראל ויאמר

אליהם אלה הדברים אשר צוה ה' לעשות אותם" (לה, א)

רבינו האור החיים הקדוש, מביא את דברי המדרש, שהמקום היחיד בתורה שנאמר לשון 'ויקהל משה', הוא במצוות שמירת שבת. שואל המדרש, מה נשתנה מצווה זו של השבת מכל המצוות?

ועונה וזה לשונו: 'אמר הקדוש ברוך הוא עשה לך קהילות גדולות, ודרוש לפניהם ברבים הלכות שבת, כדי שילמדו ממך דורות הבאים להקהיל קהילות בכל שבת ושבת, ולכנוס בבתי מדרשות ללמד ולהורות לישראל דברי תורה, איסור והיתר, כדי שיהא שמי הגדול מתקלס בין בני'.

מפרש רבינו הקדוש, שהפסוק 'אלה הדברים' מתייחס לעניין של 'ויקהל משה' הנאמר בפסוק הקודם, ועל זה נאמר 'אשר צוה ה' לעשות אותם' שיש מצווה להקהיל קהילות לדרוש להם הלכות שבת המוזכרים בהמשך, כדי שידעו 'לעשות אותם' כי בלי לימוד הלכות שבת אי אפשר לדעת איך לנהוג.

ובספרו חפץ ה' מסביר רבינו הקדוש את הביטוי הנמצא בגמרא 'המשמר שבת כהלכתו', ולכאורה המילה 'כהלכתו' מיותרת שאם הוא שומר שבת בוודאי שזה כהלכה.

אלא, מכיוון שבשבת יש הרבה זהירויות דקות מאוד, שאפילו ה'דיבור' וה'הליכה' צריכים להיות שונים בשבת מבחול,

.....אולי תרוץ לקיוסק הסמוך, ותרכש
עבורו כוס משקה מרגיע...
אולי תזרק לו אינשהו פתגם עצמתי
ושובה לב...
ואולי, מתוך הבנה בנפש האדם, רק תגש
אליו ותלחש לו לתוך אזניו: ידידי, לא
משנה מה, אנוחנו אתך!
נווווו, אולי למה כשאתה עצוב, אתה כל
כך אכזרי כלפי עצמך??
תגש לעצמך! תטפח לעצמך על השכם,
תלחש לעצמך - אני אתך! תקנה לעצמך
כוס משקה ותביע לעצמך אהבה
ואמפתיה...
(נקודת של אור - ספינקא)

לעי"נ האשה החשובה
מרת מרים יוכבד ב"ר צבי
ליבוביץ ע"ה - כ"א מר חשוון תשפ"א

ליקוטים וסיפורים נפלאים - ויקהל פקודי

משיגים מטרתם אלא מהפכין זאת לגמרי. בספר "אהבת מישרים" כתב שהסיבה שמלחמת העולם הראשונה פרצה הייתה בגלל הכעס, שכן השליט הרוסי סזונוב כעס על שפחתו שהקדיחה תבשילו, ובאותו רגע התקשר אליו השר הגרמני לנסות להשכין שלום, אך השר הרוסי שהיה בכעס צעק ורתח בטלפון, השר הגרמני לא טמן ידו בצלחת, וממילא פרצה המלחמה הנוראה שגרמה לנשים רבות להיות אלמנות ולבנים רבים להיות יתומים. והכל נגרם כתוצאה מן הכעס. וכך היה מתפלל התנא הקדוש רבי עקיבא בכל יום, "יהי רצון שלא אכעס היום ולא אכעיסך". (ספר חרדים פרק סז)

"ויאמר משה אל כל עדת בני ישראל לאמר זה הדבר אשר צוה ה' לאמר קחו מאתכם תרומה"

(לה, ד - ה)

קשה, מדוע כתוב שתי פעמים 'לאמר', ומה זה הלשון 'מאתכם'? הגמרא אומרת (שבת י:): הנותן מתנה לחבירו צריך להודיעו, וביארו בתוספות שהרי 'מתן בסתר יכפה אף' (משלי כא-יד), שהיכן שהמקבל לא מתבייש, כגון מתנת שבת שנתן הקב"ה לישראל באהבה, הודיעם. מה שאין כן צדקה שאדם נותן לעני, שהעני מתבייש, יתן בסתר. ולכן כאן אחר שהזכיר מצות שבת, אמר 'זה הדבר', רצונו לומר שבת, אשר צוה ה' לתת לישראל, 'לאמר', צריך להודיע. אבל

קחו מאתכם, 'בסתר', תרומה שהיא צדקה.

(דרוש שמואל)

"וכל אשר נדבה רוחו אותו הביאו" (לה, כא)

דרש בעל הכתב סופר, פעמים רבות, אנשים בודקים כמה נתן השני, ולפי זה מחליטים כמה עליהם לתת. ולפי שדרכו של אדם להגזים ביכולותיו של הזולת, הוא מורה היתר לעצמו שאם שכנו העשיר נתן כמות מסוימת, הרי שהוא, לפי מעמדו וממונו, ודאי יכול לתת פחות ממנו.

הפסוק מעיד שבנדבת המשכן לא היה כך, אלא כל אחד נתן תרומה 'וכל אשר נדבה רוחו' אותו - דהיינו את מה שבלבו, בלי להסתכל מה נדב חברו. (ילקוט מאיש לרעהו)

בפנים מאירות שר את הזמירות כרגיל למד חומש עם ורש"י ועסק באמירת תהילים כהרגלו כאילו שום דבר לא קרה ולא יקרה כפי שאכן הורו חז"ל שבשבת על האדם להרגיש כאילו "כל מלאכתך עשויה".

רק בצאת השבת לאחר שהבדיל על היין החל לבו נוקפו על ההפסד הגדול באיבוד הכמות הגדולה של מלט שעלתה לו בדמים ויגיעה רבה וכשירד הכל לטמיון. מיד נטל עגלה לנסוע למקום הבניה. אולם כשהגיע לשם הופתע ונדהם ממראה עיניו כל חביות המלט שלו היו מכוסות היטב בקרשים ופחים ואבנים כראוי וכיאות ומאומה לא התקלקל!! הוא לא האמין למראה עיניו ורצה לממש את הנס בידי. הוא תחב ידו לתוך המלט והנה הוא יבש וטוב לשימוש. מחשבה עלתה בדעתו מי יודע אולי נשלחו מלאכי עליון לשמור על השקעתו הגדולה ולכסות את חביות המלט השייכות לו שלא ינזקו במטר.

רק למחרת נודע מה שקרה. אנשי הנהלת חברת "סולל בונה: שלחו פועלים לכסות את חביות המלט שלהם אך בחשכת הלילה הגיעו הפועלים בטעות לאתר הבניה של מיודענו הקבלן וכיסו את החביות שלו במקום לכסות את החביות של סולל בונה וכך ניצל רכושו.

(אות ישראל)

"לא תבערו אש בכל מושבותיכם ביום השבת" (לה, ג)

בתיקוני הזוהר (תיקון מ"ח) כתוב: "כל מאן דכעיס בשבת כאילו אוקיד נורא דגיהנום" דהיינו: כל הכועס כאילו מבעיר אש גיהנום חס וחלילה, בספר חסידים (סימן קמה) כתב, בעלי הכעס חיהם אינם חיים (פסחים ק"ג ע"ב) ומתים קודם זמנם.

מעשה בשועל שהסתבך ביער ופגש באריה רעב ראהו האריה ושאג מדוע לא הביא טרף עד עתה וכמעט עמד לשסע את השועל ענהו השועל בערמה ובחכמה שאריה גדול וחזק ממנו עכבו עד כה. כעס האריה כיצד יתכן שיש משהו חזק וגדול ממנו ענהו השועל שמוכן הוא להראותו לאריה "היקר". מיד לקחו לשפת הבאר והאריה ראה את הבבואה שלו במים עמד ושאג וכנגדו השתקפה דמותו בשאגה אדירה החליט להסתער וקפץ בפנים וסופו היה למות בטביעה במים העמוקים והשועל ניצל. כך המשילו רבותינו את הכעסנים שסופם אבדון ולא רק שאינם

הַרְהֵ"ק רַבִּי פִּנְחָס מְקוֹרִיץ אֹמֵר: בְּשֶׁהֲבֹרָא רֹצֵה לְהַעֲנִיק לְאָדָם שְׁפַע גְּדוֹל, לַפְּנֵי כֵן הוּא נוֹתֵן לוֹ יְשׁוּעָה קִטְנָה, אִיזוּשְׁהִי עֶסְקָה שְׁבָה הוּא מַצְלִיחַ, מְשֻׁהוּ טוֹב שְׁקוֹרָה לוֹ - וְכָל זֹאת כְּהַקְדָּמָה לְשְׁפַע הַגְּדוֹל שְׁאָמֹר לְנַחֵת עָלָיו... אַבְל, הָאָדָם אוֹהֵב לְהִתְנַאֲוֹת, הָאָדָם אוֹהֵב לְהִתְפָּאֵר, וְלִכְּן הוּא מְפַטֵּט עַל הַצְּלָחוֹתָיו וְלֹא מְפַסֵּיק לְסַפֵּר לְכָלֵם עַל גְּדֹל מַצְלָחוֹתָיו - וְאִינוּ יוֹדֵעַ שְׁבַמְלִים הִלְלוּ הוּא מְבֹבֵז אֶת כָּל אוֹצְרוֹת הַשְּׁפַע שְׁקָבֵל...
(נְקֻדוֹת שֶׁל אוֹר - סְפִינְקָא)

**לעי"נ האשה החשובה מרת
צפורה פייגא ע"ה ב"ר משה אליעזר
שיחי יודלביץ - ג' שבט תשפ"א**

ליקוטים וסיפורים נפלאים - ויקהל פקודי

המקום, כיון שלא חרבה ובטלה הרי לא נתמשכנה. לכך יפה אמר "משכן, משכן" פעמיים על שם שהמקדש עתיד להתמשכן שני פעמים.

(רבי אליהו מישקובסקי)

"ככל אשר צוה ה' את משה בן עשו בני ישראל את העבודה" (לט, מב)

ביאר המגיד מדובנא זצ"ל את הפסוק במשל: מלך הגיע לעיר שרוב תושביה היו עניים, ומלבד עשיר אחד, לא היה בידם להביא מנחה לפניו. אולם העשיר רצה לזכות במתנה את כל בני עירו, והזמין כלי יקר המורכב מהרבה חלקים קטנים של זהב, כסף ונחושת, ועל כל חלק הפקיד אדם אחר שיהיה אחראי על עשייתו, וכך צירף הרבה אנשים למלאכת המתנה עבור המלך.

כשנגמר הכלי, הלך העשיר עם כל בני העיר להעניק למלך את המתנה. הכלי מאד מצא חן בעיני המלך, שביקש לדעת מי הם האומנים ששקדו על עשייתו. הצביע העשיר לעבר בני עירו שהתייצבו לפני המלך.

כך גם נהג משה רבינו ע"ה, בשעה שנגמרה מלאכת המשכן שנעשתה בנדיבות לבם של כל בני ישראל, הביא את כולם והעמידם לפני ה' ואמר, "כל בני ישראל הם האומנים של בית מקדשך". (ילקוט מאיש לרעהו)

"ויעל הנרות לפני ה' כאשר צוה ה' את משה" (מ, כה)

כשכיהן רבי אריה לייב הלר זצ"ל בעל קצות החושן כרב בעיר סטרי, היה שם בעל בית עשיר שהתעסק רבות במעשי צדקה, אבל רצה שכל מעשה טוב שעשה יתפרסם ברבים. העיר לו פעם הרב, שבעשיית מצוה אסור שיהיו פניות עצמיות. שאלו העשיר "וכי מה זה מזיק? הרי נמשלה המצווה לנר ככתוב (משלי ו, כג) 'כי נר מצוה ותורה אור', ומה משנה איך מדליקים את הנר?" השיב לו רבי אריה לייב, שבתורה כתוב במפורש 'ויעל הנרות לפני ה' - את הנר צריך להדליק לפני ה', רק לשם שמים בלא פניות.

(ילקוט מאיש לרעהו)

א אלו שבת

"והנשאים (והנשיאים) הביאו את אבני השוהם" (לה, כז)

רש"י מציין על אתר שהנשיאים המתינו עם תרומתם עד שיביאו הציבור את כל התרומה למשכן, ואז הם ישלימו את החסר. מכיוון שהביאו הציבור את הכל, לא נותר לנשיאים אלא להביא את אבני השוהם. "ולפי שנתעצלו מתחילה, נחסרה אות משמם, והנשאים כתיב" (רש"י).

ומהיכן הביאו הנשיאים את אבני השוהם? ה"חתם סופר" מביא את המדרש רבה (לג, ח) שהנשיאים הביאו את אבני השוהם מענני הכבוד שהורידוהו להם יחד עם המן.

לאור האמור הוא מבאר ביאור נפלא בדרך פשוט את קושיית המפרשים הידועה: "והמלאכה הייתה דים... לעשות אותה והותר" (לו, ז), אם "דים" זה לא "הותר" ואם "הותר" זה לא "דים". אלא כיון שישאל הביאו את כל הדרוש למלאכה, למעט אבני שוהם שלא היו בהישג ידם,

נדבו ישראל מעות לצורך קנייתם כאשר יתאפשר הדבר. וזהו שאמר רש"י "כיון שהביאו ציבור הכל", לא נותר לנשיאים מה להביא. אבני השוהם שהגיעו לידם בדרך נס, גרמו לכך שהמלאכה, מבחינת חומרי הגלם, הייתה "דים", אך המעות שיועדו לאבני השוהם מתחילה, כעת נעשו "והותר"...

"אלה פקודי המשכן משכן העדות אשר פקד על פי משה" (לה, כא)

וברש"י כתב: מה שנאמר "המשכן משכן" הוא "רמז למשכן שנתמשכן בב' חורבנין על עוונותיהם של ישראל". ולכאורה תמוה, הלא דווקא בית המקדש הוא שנתמשכן ונחרב פעמיים, ולא המשכן?

אלא, מה בין משכן למקדש? המשכן, הוא עצמו, דהיינו הבית, היה קדוש, אבל הקרקע לא נתקדשה עמו כי אם לזמן שעמד עליה, ומשנעקר ממקומו בטלה הקרקע. ואילו במקדש, גם הבית עצמו היה קדוש וגם מקום המקדש נתקדש עמו עולמית, שעה שחרב בית המקדש, הלא רק הבית שהוא בבחינת משכן, נחרב, אבל מקום המקדש הרי לא בטלה קדושתו. נמצא אפוא שרק הבחינה של משכן שבמקדש, שהוא הבית, הוא שנתמשכן, אבל הבחינה המיוחדת למקדש, והיא קדושת